

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

SAYI : B.18.0.ÇYG.0.04.00.01/4338-25992
KONU : Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı
Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

07 MAYIS 2004

GENELGE
(2004/5.)

Ülkemizde, kalkınma, sanayileşme ve şehirleşme yönündeki çalışmalara bağlı olarak yoğun bir inşaat faaliyeti yürütülmekte olup, konut, bina, köprü, yol ve benzeri alt ve üst yapıların yapımının yanı sıra, mevcut alt ve üst yapıların tamirata, tadilatı, yenilenmesi ve yıkımı sırasında da çok büyük miktarlarda hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıkları oluşmaktadır. Ayrıca başta deprem olmak üzere doğal afetler sonucunda yapıların yıkılması veya hasar görmesi sonucu oldukça yüksek miktarlarda atık meydana gelmektedir. Bu atıkların gelişigüzel alıcı ortama verilmesi ise çevre kirliliğine neden olmakta olup, sözkonusu atıkların belirli bir sistem içinde yönetim esaslarının belirlenmesi zorunluluğı ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede Bakanlığınca, 2872 sayılı Çevre Kanununun 8, 11 ve 12 nci maddeleri ile 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin (d), (h), (o), (p) ve (s) bentlerine dayanılarak, inşaat faaliyetleri ile doğal afetler sonucunda meydana gelen hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarının üretildikleri yerlerde ayrı toplanması, geçici olarak biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertaraf edilmesine ilişkin esasları belirleyen "**Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği**" hazırlanmış ve 18 Mart 2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğe göre, hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının yönetimine ilişkin genel ilkeler şunlardır;

- 1-Hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarının kaynağında en aza indirilmesi,
- 2-Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının geri kazanılması ve özellikle alt yapı malzemesi olarak yeniden değerlendirilmesi,
- 3-Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının karıştırılmaması,
- 4-Sağlıklı bir geri kazanım ve bertaraf sisteminin oluşturulması için atıkların kaynağında ayrılması ve "seçici yıkımın" yapılması,

gerekmektedir.

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Ayrıca,

- Bu atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, atıkların çevre ve insan sağlığına olabilecek zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla,
- Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atığı üreticileri, atıklarının bertarafı için gerekli harcamaları karşılamakla,
yükümlüdürler.

Yönetmelik ile hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının, üretici ve taşıyanları tarafından belediyelerin veya mahallin en büyük mülki amirinin gösterdiği ve izin verdiği geri kazanım ve depolama tesisleri dışında denizlere, göllere, akarsulara veya herhangi bir yere dökülmesi ve dolgu yapılması yasaklanmış; faaliyetleri sonucu hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının üretimine neden olacak özel veya resmi kişi, kurum ve kuruluşların ise bu atıkların üretilmesinden önce ilgili belediyeye/mahallin en büyük mülki amirine başvurarak gerekli izinleri almaları ve atıklarını Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre bu mercilerin göstereceğı geri kazanım/depolama sahasına taşınmasını sağlamaları gerektiğı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik ile bu atıkların yönetiminde atık üreticilerine olduğu kadar, belediyeler ile mahallin en büyük mülki amirlerine de önemli görevler verilmektedir.

Buna göre mahallin en büyük mülki amiri;

- Belediye mücavir alan sınırları dışındaki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle,
- Belediye mücavir alan sınırları dışındaki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri ile depolama sahalalarına izin vermek ve gerektiğinde bu izni iptal etmekle,
- Belediye mücavir alan sınırları dışındaki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, taşınması ve bertaraf bedelini belirlemekle,
- Belediye mücavir alan sınırları dışındaki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları için toplama, taşıma hizmeti verecek firmaların adresleri ve telefon numaraları ile nakliye bedellerini halkın bilgileneceğı şekilde ilan etmekle,
- Bu Yönetmelik kapsamında yer alan atıkların oluşumundan bertarafına kadar yönetimlerini kapsayan bütün faaliyetlerin kontrolünü ve denetimini yapmakla,

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

- Toplanan inşaat/yıkıntı atıklarını öncelikle altyapı çalışmalarında kullanmak/kullandırmakla,
- İl sınırları içinde oluşan, toplanan, geri kazanılan ve bertaraf edilen hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları ile ilgili istatistiki bilgileri belediyelerden temin etmek ve yıl sonunda Bakanlığa göndermekle,
- Doğal afetler sonucunda oluşacak atıkların yönetimi ile ilgili esasları belirlemek, bu amaçla Kriz Merkezi oluşturmak ve olası doğal afetlere karşı önceden atık yönetim planlarını yapmakla,

İl belediye mücavir alanı içerisinde il ve ilçe belediyeleri, büyük şehirlerde büyükşehir belediyeleri, büyükşehir belediyeleri dışında ise ilçe belediyeleri;

- Hafriyat toprağı, inşaat/yıkıntı atıkları ile doğal afet atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamakla,
- Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle,
- Depolama sahası yerinin seçimi, inşaatı veya işletilmesi sırasında çevre ve insan sağlığını olumsuz etkilemeyecek şekilde gerekli tedbirleri almak veya aldirtmakla,
- Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, taşınması ve bertaraf bedelini belirlemekle,
- Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları için toplama, taşıma hizmeti verecek firmaların adresleri ve telefon numaraları ile nakliye bedellerini halkın bilgileneceğı şekilde ilan etmekle,
- Hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması ve bertaraf faaliyetlerini denetlemekle,
- Belediye sınırları içindeki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri ile depolama sahalarına izin vermek ve gerektiğinde bu izni iptal etmekle,

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

- Toplanan inşaat/yıkıntı atıklarını öncelikle altyapı çalışmalarında kullanmak/kullandırmakla,
- Belediye sınırları içinde oluşan, toplanan, geri kazanılan ve bertaraf edilen hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarına ilişkin istatistiki bilgileri valilikler aracılığı ile yıl sonunda Bakanlığa bildirmekle,
- Doğal afet atıklarının yönetimi konusunda valilik koordinasyonunda oluşturulan Kriz Merkezi kararlarını uygulamakla yükümlü tutulmuşlardır.

Ayrıca Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesine göre Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 (bir) yıl içinde mevcut hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım ve depolama tesislerinin ilgili mercilere başvurarak gerekli izinleri almakla yükümlü oldukları; Geçici 2 nci maddesinde ise, belediye sınırları içindeki yerlerde belediyeler, büyükşehir belediyesi olan yerlerde büyükşehir belediyeleri; belediye sınırları ile mücavir alan sınırları dışında kalan yerlerde mahallin en büyük mülki amirinin, inşaat/yıkıntı atığı geri kazanım ve depolama tesislerini kurmak/kurdurmakla yükümlü oldukları hükme bağlanmıştır.

Hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarından kaynaklanan çevre kirliliğinin en aza indirilmesi ve bu atıkların belirli bir sistem içinde yönetimlerinin sağlanması amacıyla, yukarıda belirtilen yükümlülüklerin ilgili taraflarca yerine getirilerek Yönetmeliğin uygulamaya geçirilmesi ve Genelgenin İliniz dahilindeki tüm belediyelere dağıtımının sağlanması hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Osman PEPE
Çevre ve Orman Bakanı

DAĞITIM:

Gereği :

-Valiliklere (İl Çevre ve Orman Müdürlüğü)

Bilgi :

-İçişleri Bakanlığına